

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **V. J.**, zastoupený Mgr. Františkem Jarošem, advokátem, sídlem Antonína Dvořáka 287, Turnov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 14. října 2016 č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. listopadu 2018 č. j. 32 Ad 20/2016 - 77,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. listopadu 2018 č. j. 32 Ad 20/2016 - 77 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím ze dne 21. července 2016 č. j. R-21.7.2016 – X žalovaná zamítla žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek podle § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, ve znění účinném od 1. června 2015 (dále jen „nařízení č. 363/2009 Sb.“). Žalobce nesplnil podmínky pro snížení důchodového věku. Do konce roku 1992 žalobce odpracoval (po přepočtu) 1 298 směn v uranových dolech, v období mezi lety 1993 a 2008 odpracoval 597 směn v uranových dolech (pracovní kategorie I.AA). Zaměstnání žalobce v této pracovní kategorii skončilo z důvodu dosažení

nejvyšší přípustné expozice. Celkem žalobce odpracoval 1 895 směn v uranových dolech, nedosáhl tedy počtu 1 981 směn nutného pro snížení důchodového věku.

[2] V námitkách proti tomuto rozhodnutí žalobce namítal, že od 8. listopadu 1982 do 30. září 1986 pracoval v podzemí pro Metrostav jako stavební dělník v pracovní kategorii I.A, přičemž odpracoval 866 směn v podzemí. Následně pracoval v uranových dolech, tedy v kategorii I.AA, čehož musel zanechat po dosažení nejvyšší přípustné expozice. Od července 1997 mu byl přiznán zvláštní příspěvek horníkům.

[3] Námitky žalobce proti svému rozhodnutí zamítla žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví, přičemž setrvala na závěru, že žalobce nezískal potřebnou dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii pro vznik nároku na starobní důchod podle § 21 a § 174 zákona č. 100/1998 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a nesplnil tedy podmínky pro snížení důchodového věku podle nařízení č. 363/2009 Sb. Žalovaná konstatovala, že dobu, kterou žalobce odpracoval u národního podniku Metrostav, nelze převést na směny ve smyslu uvedeného nařízení, neboť nešlo o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Zvláštní příspěvek horníkům, který žalobce pobíral od 1. července 1997, nemá na posouzení jeho nároku na starobní důchod vliv.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, k níž přiložil potvrzení od společnosti Metrostav, a.s., že byl v době od 8. listopadu 1982 do 30. září 1986 zaměstnán u této společnosti jako stavební dělník v podzemí, kde odpracoval celkem 866 směn, což činí 15,75 % nejvyšší přípustné expozice. Následně žalobce doplnil zprávu o výsledku mimořádné lékařské preventivní prohlídky pracovníka po dosažení nejvyšší přípustné expozice, z níž vyplývá, že rozhodnutím zástupce hlavního hygienika ČR pro uranový průmysl ze dne 26. října 1990 č. j. HEM-300-2.10.90 byla u žalobce zjištěna trvalá nezpůsobilost k výkonu dosavadní práce v podzemí uranových dolů. Žalobce též předložil oznámení, že mu byl s účinností ode dne 1. července 1997 přiznán zvláštní příspěvek horníkům, a své čestné prohlášení.

[5] Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu zamítl rozsudkem ze dne 17. dubna 2018 č. j. 32 Ad 20/2016 - 40. Stejně jako žalovaná dospěl krajský soud k závěru, že práci stavebního dělníka při ražbách stanic metra, kterou žalobce vykonával pro Metrostav, nelze ztotožňovat s činností horníka-dělníka či horníka v hlubinném/uranovém dole. Zákonodárce tyto činnosti jasně rozlišuje a spojuje s nimi rozdílné důchodové nároky. Snížit důchodový věk podle nařízení č. 363/2009 lze pouze u osob, které vykonávaly zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinném (uranovém) dole, zatímco žalobce byl zaměstnán pod zemí při provádění podzemních staveb hornickým způsobem. I z důkazů, které žalobce předložil, je zřejmé, že pro Metrostav vykonával činnost stavebního dělníka, respektive z nich nevyplývá, že by pracoval pod zemí v hlubinných dolech.

[6] Rozsudkem ze dne 11. září 2018 č. j. 6 Ads 154/2018-31 Nejvyšší správní soud zrušil uvedený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť krajský soud provedl dokazování listinami, které žalobce předložil se žalobou, mimo ústní jednání.

pokračování

[7] Krajský soud následně nařídil jednání, na kterém provedl dokazování listinami předloženými žalobcem a mimo jiné vyzval žalobce, aby popsal práci, kterou vykonával pro národní podnik Metrostav. Žalobce uvedl, že v letech 1982 – 1986 pracoval při ražení stanic metra. Práce probíhaly asi 30 metrů pod povrchem, bylo nutné umělé odvětrávání. Stejně jako v uranových dolech žalobce pracoval při vrtání čelby, zpevňoval vyvrtanou horninu betonem. Práce pro Metrostav byla fyzicky náročnější než práce v uranových dolech, neboť žalobce používal pneumatické nářadí, což bylo náročné pro ruce. Postupovalo se po metrech, zatímco v uranových dolech se otvor odvrtoval po dvou metrech až do délky například 100 metrů.

[8] Rozsudkem označeným v záhlaví krajský soud zrušil rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Na základě popisu práce, kterou žalobce vykonával pro národní podnik Metrostav, dospěl krajský soud k závěru, že *„lze dospět k závěru o podobnosti vykonávaných prací, [avšak] konečné posouzení, zda práci žalobce v Metrostavu [při ražbě stanic metra] lze zařadit do zvýhodněné kategorie I.AA ... bude na žalované“*, přičemž ji zavázal vzít v úvahu i důkazy, které žalobce předložil až v řízení před soudem. Žalovaná měla též posoudit skutečnost, že žalobce zanechal práce v uranových dolech z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, nikoli z vlastního rozhodnutí.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[9] Proti rozsudku krajského soudu podala žalovaná (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. Dle jejího názoru není nutné doplňovat skutková zjištění ani věc přehodnocovat. Judikatura, kterou jí krajský soud nařídil zohlednit, se týká skutkově odlišných případů. Stěžovatelka zdůraznila, že Nejvyšší správní soud nezrušil předchozí rozsudek krajského soudu proto, že by přisvědčil námitce ohledně chybného posouzení práce vykonávané žalobcem, ale pro vadu řízení. Obrat v náhledu krajského soudu na věc tak vyvolala výpověď žalobce, která však pouze potvrdila skutečnosti, z nichž stěžovatelka vycházela. Ani další důkazy, které stěžovatel předložil v řízení před krajským soudem, nepřinesly nic nového a rozhodně neprokazují, že by stěžovatel pracoval pro národní podnik Metrostav v hlubinných dolech. Zaměstnání stavebního dělníka při ražbách tunelů metra bylo zařazeno do kategorie I.A, a to právě proto, že bylo prováděno hornickým způsobem (jinak by bylo zařazeno například do kategorie I.B nebo I.C). Toto zaměstnání nelze srovnávat s profesemi zařazenými do kategorie I.AA, tedy s činnostmi horníka vykonávanou v hlubinném uranovém dole. Liší se pracovní prostředí i náplň práce. Krajský soud neuvedl, na základě jakého ustanovení nařízení vlády č. 117/1988 Sb. by stěžovatelka měla činnost vykonávanou žalobcem pro národní podnik Metrostav zařadit do kategorie I.AA. Domnělá podobnost, založená pouze na subjektivním hodnocení žalobce, dle názoru stěžovatelky nepostačuje. Snížení důchodového věku přichází v úvahu pouze u osob, které vykonávaly zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Ani z judikatury, kterou krajský soud citoval, nevyplývá, že by stěžovatelka měla zařadit do kategorie I.AA zaměstnání, které nebylo nikdy vykonáváno na pracovišti v hlubinném dole. I Nejvyšší správní soud v minulosti dovodil, že přiznávat výhodnější pracovní kategorii srovnávacím způsobem nelze. Stěžovatelce dále není zřejmé, jakým způsobem by měla vzít v úvahu, že

stěžovatel zanechal práce v uranových dolech kvůli dosažení nejvyšší přípustné expozice. Stěžovatelka trvá na tom, že zaměstnání stavebního dělníka při ražbě tunelů metra prováděné hornickým způsobem není zaměstnáním v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech a důkazy, které stěžovatel předložil v řízení před krajským soudem, na tom nic nemění.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[11] Usnesením ze dne 13. února 2019 č. j. 6 Ads 1/2019 - 29 zamítl Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[13] Na úvod se Nejvyšší správní soud musí pozastavit nad tím, že se stěžovatelka nezúčastnila ústního jednání před krajským soudem. Kromě dokazování mimo jednání, což byl hlavní důvod zrušení prvního rozsudku krajského soudu vydaného v této věci, totiž Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Ads 154/2018 - 31 vytkl krajskému soudu, že nenařídil jednání, ačkoli stěžovatelka s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasila. Dokazování, které krajský soud následně provedl, se soustředilo kolem listin, které stěžovatelka neměla při svém rozhodování k dispozici, a kolem výsledku žalobce. Jeho hlavním účelem tak logicky bylo seznámit s jejich obsahem právě stěžovatelku. Ačkoli účast na jednání není povinností stěžovatelky, považuje Nejvyšší správní soud za nanejvýš vhodné, aby se v takových situacích její zástupce jednání před soudem účastnil, nota bene když předchozí rozsudek byl zrušen pro vadu v řízení, jež procesně poškodila právě stěžovatelku.

[14] Podle § 28 zákona o důchodovém pojištění má nárok na starobní důchod pojištěnec, který získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, případně splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně. Nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 (kdy nabyt zákon o důchodovém pojištění účinnosti) po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii zůstávají zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje za důchodový věk pro účely zákona o důchodovém pojištění (§ 74 zákona o důchodovém pojištění).

[15] Pracovní kategorie upravoval § 14 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Podle jeho prvního odstavce byla zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení zařazena do 31. prosince 1992 podle druhu vykonávaných prací do tří pracovních kategorií. Zaměstnání I. a II. pracovní kategorie byla uvedena v resortních seznamech vydaných před 1. červnem 1992, III. pracovní kategorie byla zbytková. Podle § 14 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení se do I. pracovní kategorie zařazují zaměstnání, *v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to a) zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, b)*

pokračování

ostatní zaměstnání v hornictví vykonávaná pod zemí v hlubinných dolech, c) zaměstnání pod zemí při provádění podzemních staveb hornickým způsobem, [...].

[16] Podrobnější úpravu obsahovalo nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení (dále jen „nařízení č. 117/1988 Sb.“). Toto nařízení ve své příloze I vymezovalo zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie. Zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení] byla jako privilegovaná kategorie I.AA vyjmenována v příloze č. 2 citovaného nařízení, která odkazovala na výnos Federálního ministerstva paliv a energetiky č. 6/1978, kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie.

[17] Skupiny zaměstnání vymezené v § 14 odst. 2 písm. a) – c) zákona o sociálním zabezpečení sdílejí jeden společný znak – práci pod zemí. Preferovanou skupinou (kategorií I.AA) jsou však pouze zaměstnání (1) v hornictví, (2) se stálým pracovištěm (3) v hlubinných dolech, tedy skupina vymezená v písm. a) citovaného ustanovení. Písm. b) se od předešlého liší absencí požadavku na stálé pracoviště pod zemí, písm. c) zahrnuje zaměstnání, která nelze podřadit pod pojem „hornictví“, avšak zahrnují provádění podzemních staveb hornickým způsobem, a rovněž nestanoví podmínku stálého pracoviště pod zemí v hlubinném dole. Pro tento případ je přitom klíčové rozlišení mezi § 14 odst. 2 písm. a) a c) zákona o sociálním zabezpečení.

[18] To, zda je konkrétní zaměstnání zařazeno pod § 14 odst. 2 písm. a) (tedy do kategorie I.AA) či c) zákona o sociálním zabezpečení, se potom projevuje v zákonném požadavku na dobu, po níž musel občan takové zaměstnání vykonávat, aby mu vznikl nárok na starobní důchod [srov. § 21 odst. 1 písm. a) a písm. c) zákona o sociálním zabezpečení].

[19] Ačkoli v roce 1992 došlo ke zrušení pracovních kategorií (zákon č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení), zvýhodnění občanů, kteří dříve pracovali v preferovaných kategoriích, přetrvalo v § 174 zákona o sociálním zabezpečení. Podle nyní účinného § 107 odst. 2 ve spojení s § 76a zákona o důchodovém pojištění může vláda nařízením stanovit, že u pojištěnců, kteří začali před 1. lednem 1993 vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (tedy v bývalé kategorii I.AA), se důchodový věk s přihlédnutím k délce zaměstnání v hornictví stanoví v nižších věkových hranicích, než jsou věkové hranice stanovené zákonem o důchodovém pojištění. Tyto věkové hranice nemohou být výhodnější než podle právních předpisů účinných k 31. prosinci 1992.

[20] Vláda tak učinila již citovaným nařízením č. 363/2009 Sb. Toto nařízení se vztahuje na osoby, které vykonávaly před 1. lednem 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech zařazené do I. pracovní kategorie a zakládající nárok na starobní důchod ve věku 55 let (což je právě zaměstnání zařazené do kategorie I.AA), které takto odpracovaly počet směn stanovený v § 1 písm. b) nařízení a které nesplnily podmínky uvedené v zákoně o sociálním zabezpečení pro stanovení důchodového věku 55 let. Toto nařízení se tedy vztahuje na horníky, kteří začali vykonávat zaměstnání zařazené do kategorie I.AA před zrušením pracovních kategorií,

avšak nestihli splnit podmínky pro vznik nároku na starobní důchod podle § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení. Toto nařízení obsahuje také klíč pro převedení doby odpracované před zrušením pracovních kategorií na společnou základnu s dobou odpracovanou později (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. července 2014 č. j. 2 Ads 94/2014 - 26).

[21] V projednávané věci nebylo sporné, že žalobce po určitou dobu pracoval pod zemí v hlubinných uranových dolech, tato doba však pro vznik nároku na důchod podle nařízení č. 363/2009 Sb. nestačila (jednalo se o oněch 1 895 směn zmíněných v bodu [1] odůvodnění tohoto rozsudku). Nejasné je posouzení zaměstnání, které žalobce vykonával předtím, než nastoupil do uranových dolů. V letech 1982 – 1986 byl žalobce zaměstnán u národního podniku Metrostav (nyní Metrostav, a.s.) při ražbě stanic metra. Stěžovatelka toto zaměstnání vyhodnotila jako zaměstnání pod zemí při provádění staveb hornickým způsobem, tedy jako činnost spadající pod § 14 odst. 2 písm. c) zákona o sociálním zabezpečení. Toto stanovisko původně zastával i krajský soud v rozsudku č. j. 32 Ad 20/2016 - 40. Naopak žalobce se domnívá, že jde o činnost srovnatelnou se zaměstnáním v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech zařazeným do zvýhodněné kategorie I.AA [tedy činnost zařazenou do přílohy č. 2 nařízení č. 117/1988 Sb., vymezenou primárně v § 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení]. V nyní napadeném rozsudku krajský soud na základě dokazování, které provedl – především na základě výpovědi žalobce – dospěl k závěru „o podobnosti“ mezi pracemi vykonávanými v uranových dolech a prací kterou žalobce vykonával pro národní podnik Metrostav. Konečné posouzení, zda lze práci žalobce v Metrostavu zařadit do kategorie I.AA, ponechal krajský soud na stěžovatelce (která by měla *„vycházet ze zjištění krajského soudu v kontextu posouzení a zhodnocení důkazů, které žalobce předložil až v řízení před soudem“*), stejně jako posouzení důvodnosti *„žalobní námitky spočívající v tom, že žalobce neskončil práci v uranových dolech z vlastního rozhodnutí, ale z důvodu nemožnosti tuto práci vykonávat pro dosažení nejvyšší přípustné expozice“*.

[22] Nejvyšší správní soud vyhodnotil rozsudek krajského soudu jako nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

[23] V první řadě není přípustné, aby krajský soud nechal posouzení určité žalobní námitky na žalovaném správním orgánu. Otázka, zda je ukončení práce v hlubinných dolech z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice relevantní pro snížení věkové hranice pro odchod do důchodu podle § 107 odst. 2 ve spojení s § 76a zákona o důchodovém pojištění (jakož i dalších ustanovení citovaných výše), je otázkou výkladu práva, k jejímuž zodpovězení byl po podání žaloby povolán krajský soud. Skutkový stav v tomto směru nebyl sporný. Stěžovatelka nepopírala, že žalobce ukončil práci v uranových dolech pro dosažení nejvyšší přípustné expozice, pouze zastávala stanovisko, že tato skutečnost nemá na posouzení nároku žalobce na starobní důchod vliv (v žalobou napadeném rozhodnutí konkrétně uvedla, že irelevantní je *„skutečnost, že [žalobce] ode dne 1. 7. 1997 pobíral zvláštní příspěvek horníkům“*, což je však totéž, neboť podmínkou pro přiznání tohoto příspěvku byly právě následky dosažení nejvyšší přípustné expozice – srov. § 1 zákona č. 98/1987 Sb., o zvláštním příspěvku horníkům). Rozhodnutí stěžovatelky tak v tomto směru nebylo ani nepřezkoumatelné, což jedině by mohlo odůvodnit vrácení věci

pokračování

správnímu orgánu k prvotnímu posouzení (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2017 č. j. 5 As 161/2016 - 21).

[24] Podle § 77 odst. 2 s. ř. s. může soud v rámci dokazování *zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného*. Citované ustanovení je projevem plné jurisdikce správních soudů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2007 č. j. 1 As 32/2006 - 99, č. 1275/2007 Sb. NSS) a umožňuje v potřebném rozsahu doplnit skutková zjištění správního orgánu [nikoli v přílišném rozsahu – srov. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a již citovaný rozsudek č. j. 5 As 161/2016 - 21] tak, aby soud mohl řádně posoudit žalobní body.

[25] Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, „§ 77 s. ř. s. zakládá právo soudu dokazováním ujasnit nebo upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také právo soudu důkazy provedenými a hodnocenými nad rámec zjistit nový či jiný skutkový stav, jako podklad pro rozhodování soudu a porovnat jej s užitou právní kvalifikací“ (rozsudek ze dne 26. června 2014 č. j. 5 Afs 65/2013 - 79). „Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění nebo tak učiní sám. Tato činnost soudu je nezbytným předpokladem pro bezvadný právní přezkum napadeného rozhodnutí, neboť jen správně a úplně zjištěný skutkový stav v řízení bez procesních vad může být podkladem pro právní posouzení věci“ (již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 32/2006 - 99).

[26] Krajský soud má tedy v případě, že dospěje k závěru o nutnosti doplnit skutková zjištění, dvě možnosti. Buď může rozhodnutí správního orgánu zrušit pro nedostatečně zjištěný skutkový stav – v takovém případě však jen těžko může vyslovit svůj právní názor na řešený případ. Nebo může dokazování sám doplnit a takto zjištěný skutkový stav právně posoudit. Pokud bude i po doplnění dokazování právní hodnocení soudu stejné jako názor správního orgánu, soud žalobu zamítne; v opačném případě napadené správní rozhodnutí zruší, přičemž v dalším řízení správní orgán zahrne mezi podklady svého rozhodnutí i důkazy provedené soudem (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).

[27] Krajský soud si – nutno podotknout, že správně – vybral druhé z nabízených řešení a sám provedl důkaz listinami, které žalobce předložil společně s žalobou, a výsledkem žalobce. Avšak místo toho, aby provedené důkazy sám vyhodnotil a na jejich základě rozhodl spor mezi žalobcem a stěžovatelkou, zda práce při ražení stanic metra byla, či nebyla zaměstnáním v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení (což je otázkou právní – srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. září 2015 sp. zn. III. ÚS 1015/13, N 166/78 SbNU 491), krajský soud pouze konstatoval, že „lze dospět k závěru o podobnosti vykonávaných prací“ a konečné rozhodnutí nechal na žalované. Dle názoru Nejvyššího správního soudu však krajský soud měl dostatek podkladů pro posouzení, zda žalobce vykonával pro národní podnik Metrostav práci zařaditelnou do kategorie I.AA. Krajský soud tedy neodpověděl na žalobní námitku, ačkoli mu v tom nic nebránilo. I kdyby Nejvyšší správní soud považoval

konstatování krajského soudu o podobnosti zaměstnání žalobce v uranovém dolu a jeho práce pro národní Metrostav za vyjádření právního názoru, kterým by snad měla být stěžovatelka v dalším řízení vázána, jde o závěr zcela neodůvodněný, neboť se opírá pouze o výsledek žalobce, který od začátku řízení *„trval na tom, že se jednalo o srovnatelnou práci“*. Subjektivní hodnocení žadatele o starobní důchod pro zařazení činnosti do zvýhodněné pracovní kategorie však v žádném případě nemůže postačovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud tedy z výše uvedených důvodů rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm krajský soud na základě důkazů shromážděných žalovanou i těch provedených v řízení o žalobě přezkoumatelným způsobem rozhodne, zda práce, kterou žalobce vykonával při ražbě stanic metra pro národní podnik Metrostav, náleží do kategorie I.AA, tedy zda jde o zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení], nebo zda se jedná o zaměstnání pod zemí, při provádění podzemních staveb hornickým způsobem [§ 14 odst. 2 písm. c) zákona o sociálním zabezpečení]. Přitom krajský soud neztratí ze zřetele, že obě tyto kategorie zahrnují práci pod zemí, avšak do kategorie I.AA lze zařadit pouze zaměstnání v **hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech** (srov. především bod [17] odůvodnění tohoto rozsudku a výše citovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1015/13). Krajský soud se přitom neopomene vypořádat s celou žalobní argumentací, tj. i s žalobní argumentací týkající se dosažení nejvyšší přípustné expozice, resp. přiznání zvláštního příspěvku horníkům v roce 1997.

[29] V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2019

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu